

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งสรุปผลการศึกษาได้ตามลำดับต่อไปนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 การดำเนินการวิจัย
- 5.3 สรุปผลการวิจัย
- 5.4 อภิปรายผลการวิจัย
- 5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษา

5.2 การดำเนินการวิจัย

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ปีการศึกษา 2539 จำนวน 15 โรงเรียน

- (1) กลุ่มผู้บริหาร จำนวน 195 คน ประกอบด้วย

ผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่

ครูใหญ่ จำนวน 15 คน

ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ จำนวน 60 คน

หัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 120 คน

(2) ครู ประกอบด้วยครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอน จำนวน 393 คน

กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยวิธีการดังต่อไปนี้

(1) ผู้บริหาร ใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งผู้บริหาร ผู้ช่วย-
ผู้บริหาร และหัวหน้าหมวดวิชา จำนวน 195 คน

(2) ครู การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ R.V.Krejcie
และ D.W.Morgan (อ้างใน ประยูร อษานาม, 2534) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 196 คน
และใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตาม
แนวความคิดของ Bloom คือ สมรรถภาพด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านเจตคติ ในการสร้าง
เครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเครื่องมือไปปรึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) ที่
โรงเรียนนิคมสงเคราะห์วิทยา โรงเรียนกุดจับประชาสรรค์ และโรงเรียนหนองวัวซอพิทยาคม
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาหาค่า
ความเที่ยง ตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.98

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียน ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง และติดตามเก็บ
แบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ปรากฏว่า เก็บรวบรวมได้ครบถ้วนทั้งกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครู

4) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

(1) ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

(2) ข้อมูลที่ได้จากการประเมินสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษา นำ
มาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้ t-test

5.3 สรุปผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(1) ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพโดยภาพรวมและรายด้าน ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะและเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะและเจตคติของครูมัธยมศึกษาอยู่ในระดับ "ดี" เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นที่ว่าส่วนใหญ่แล้วครูมัศึกษามีสมรรถภาพอยู่ในระดับ "ดี" 3 อันดับแรก ได้แก่ ยึดมั่นในศาสนาและจริยธรรมอันดีงาม รับผิดชอบต่อการทำงาน และแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ส่วนที่มีความคิดเห็นว่า ครูมัศึกษามีสมรรถภาพอยู่ในระดับ "ปานกลาง" 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการแนะแนว สามารถเป็นวิทยากรประชุม อบรมสัมมนาทางวิชาการได้ และสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน

(2) ครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพโดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 3 ด้านของครูมัธยมศึกษาอยู่ในระดับ "ดี" และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูมีความคิดเห็นที่ว่าส่วนใหญ่ครูมัศึกษามีสมรรถภาพอยู่ในระดับ "ดี" 3 อันดับแรก ได้แก่ ยึดมั่นในศาสนาและจริยธรรมอันดีงาม มีความจริงใจต่อเพื่อนร่วมงาน และรับผิดชอบต่อการทำงาน ส่วนที่มีความคิดเห็นว่าครูมัศึกษามีสมรรถภาพอยู่ในระดับ "ปานกลาง" 3 อันดับสุดท้าย ได้แก่ สามารถเป็นวิทยากรประชุม อบรมสัมมนาทางวิชาการได้ สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านนวัตกรรม เทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน และสามารถวิเคราะห์นโยบาย นำไปสู่การปฏิบัติ

2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษา โดยภาพรวมทั้งผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ผลปรากฏว่า ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านความรู้ของครูมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนสมรรถภาพด้านทักษะและเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะและเจตคติของครูมัศึกษานั้น พบว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า เรื่องที่ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพของครูมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ เรื่องมีความรู้ความเข้าใจกฎระเบียบที่เกี่ยวกับการปฏิบัติ มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการศึกษา มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความรู้เรื่องหลักการสอนแบบต่างๆ มีความรู้ความสามารถในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน มีความรู้เรื่องกระบวนการกลุ่ม มีความรู้เกี่ยวกับจุดประสงค์วิชา

โครงสร้างหลักสูตรและเกณฑ์การจบหลักสูตร มีความรู้และทักษะในการเขียน วิเคราะห์ จุดประสงค์การเรียนรู้ได้สอดคล้องกับจุดประสงค์วิชาและคำอธิบายรายวิชา มีความรู้เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลการศึกษา มีความรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงาน สามารถวางแผนการปฏิบัติการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร สามารถเป็นวิทยากรประชุม อบรมสัมมนาทางวิชาการได้ สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอน สามารถจัดทำสื่อเครื่องมือประกอบบทเรียน สามารถนำวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในโรงเรียน สามารถร่วมมือกับเพื่อนครูในการปรับปรุงการเรียนการสอน สามารถวิเคราะห์นโยบายและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีกระบวนการเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และสามารถปฏิบัติการวัดผลประเมินผลได้เที่ยงตรงมีการพัฒนาเป็นที่ยอมรับ

5.4 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ทั้ง 3 ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะและเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะและเจตคติ พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1) ผู้บริหารและครู มีความเห็นว่าครูมัธยมศึกษาที่มีสมรรถภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับ "ดี" และด้านที่มีมากที่สุดคือ ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูเป็นบุคคลที่มีหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ดังนั้น ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะและเจตคติที่เหมาะสมกับการเป็นครู เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนและชุมชน กองมาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2533) ได้ศึกษาพบว่า พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามคุณลักษณะในจรรยาบรรณ และวินัยตามระเบียบประเพณีของครู พ.ศ. 2526 มีดังนี้ มุ่งมั่นในผลงาน ตรงต่อเวลา มีความยุติธรรม มีพฤติกรรมเป็นประชาธิปไตย ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ มีความพยายามและตั้งใจในการสอน ควบคุมอารมณ์ได้ดี อดทน ใช้อุปกรณ์อย่างคุ้มค่า ศรัทธาในอาชีพครู ซื่อสัตย์ สุภาพเรียบร้อย ยึดมั่นในศาสนา มีมนุษยสัมพันธ์ดี บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์แก่ชุมชน และมีความสามัคคี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบประเด็นน่าสนใจดังนี้

สมรรถภาพด้านความรู้ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูมัธยมศึกษามีความรู้เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรมประจำชาติและท้องถิ่น อยู่ในระดับ "ดี"

โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะว่า ครูตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามความคาดหวังของสังคมที่มองว่า ครูคือ ปุชนิยบุคคลที่ควรให้การเคารพบูชา หากครูประพฤติตนไม่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรมของสังคมแล้ว ย่อมส่งผลให้ภาพลักษณ์ของครูในสายตาของสังคมด้อยลง การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองดีของสังคม คงเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก ครูจึงต้องศึกษาหาความรู้ ทำความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนาและวัฒนธรรมประจำชาติและท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของครูต่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุจิตต์ เพียรชอบ (2525) พบว่า หน้าที่ของครูตามบทบาทเกี่ยวข้องกับชุมชน คือ เป็นที่ปรึกษาของสมาชิกในชุมชน เป็นผู้นำของสังคมและกิจกรรมด้านวัฒนธรรม พร้อมทั้งเรียนรู้สภาพสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม สร้างและรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ปกครอง ประชาชน ช่วยเหลือ พัฒนาและบริการชุมชน และครูมีความเห็นว่า ครูมัธยมศึกษาที่มีสมรรถภาพ ในเรื่อง มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความรู้ความสามารถในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน อยู่ในระดับ "ปานกลาง" ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ส่วนใหญ่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินครูแม่แบบ จึงได้ประเมินสมรรถภาพของครูในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับ "ปานกลาง" เพราะเกณฑ์การประเมินครูแม่แบบที่หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาประจำเขตการศึกษา 9 (อ้างถึงใน อุดม จารัสพันธ์, 2537) ได้กำหนดคุณลักษณะของครูแม่แบบในด้านคุณสมบัติเฉพาะวิชา ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เทคนิควิชาการสอน การจัดทำแผนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การสอนซ่อมเสริม จิตวิทยาการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

สมรรถภาพด้านทักษะและเทคนิควิธี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูมีทักษะและเทคนิควิธีในเรื่อง การอบรมด้านจริยธรรมและคุณธรรมแก่นักเรียน อยู่ในระดับ "ดี" โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ครูเป็นผู้อยู่ใกล้ชิด มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับนักเรียน โดยเฉพาะครูมัธยมศึกษา ต้องรับผิดชอบการให้การอบรมสั่งสอนนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่อยากรู้ อยากทดลอง ชอบเลียนแบบพฤติกรรมที่ตนเองชอบ ดังนั้น ครูมัธยมศึกษาจึงต้องให้ความรู้ ใช้จิตวิทยาและเทคนิควิธีที่จะแนะนำ แนะนำ ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อจะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อสำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับแนวความคิดของ สุรางค์ โค้วตระกูล (2533) ที่ได้สรุปลักษณะของครูดีและมีประสิทธิภาพไว้ดังนี้ ครูต้องเป็นผู้ยอมรับนักเรียนอย่างจริงใจ ให้ความอบอุ่น มีความยุติธรรม และเป็น

กัลยาณมิตรของนักเรียน เป็นผู้ที่มีความรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนการสอน เป็นผู้รู้จักนักเรียน ครูไม่เพียงแต่เป็นผู้สอนนักเรียนทางวิชาการเท่านั้น แต่เป็นผู้มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพของนักเรียนด้วย ฉะนั้นครูต้องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา พัฒนาการ เพื่อช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งด้านสติปัญญาและบุคลิกภาพ โดยทำตนเป็นผู้ส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนให้เป็นไปทางบวก เพื่อนักเรียนจะได้เจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีความภูมิใจในตัวเองและมีความสุขตามอัตภาพ และจากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่า สมรรถภาพของครูมัธยมศึกษา เรื่องสามารถจัดทำสื่อเครื่องมือประกอบบทเรียน อยู่ในระดับ "ดี" ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุม อบรมสัมมนา เพื่อให้มีทักษะและเทคนิควิธีที่จะนำมาพัฒนาการเรียนการสอน ตามความเหมาะสม จึงมีความคิดว่าครูควรมีสมรรถภาพในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับดี แต่ครูมีความเห็นว่า สมรรถภาพในเรื่องสามารถจัดทำสื่อเครื่องมือประกอบบทเรียนอยู่ในระดับ "ปานกลาง" อาจเป็นเพราะว่า ครูมีความต้องการที่จะพัฒนาสมรรถภาพในเรื่องนี้ให้ดียิ่งขึ้น ความรู้ที่มีอยู่ ยังไม่เป็นการเพียงพอสำหรับจะนำไปพัฒนาสื่อ เครื่องมือประกอบบทเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน สมรรถภาพด้านคุณลักษณะและเจตคติ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูเห็นว่า ครูมีคุณลักษณะและเจตคติในเรื่องยึดมั่นในศาสนาและจริยธรรมอันดีงาม อยู่ในระดับ "ดี" โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะว่า สภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในปัจจุบันได้รับอิทธิพลจากกระแสการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลก และผลการพัฒนาที่ขาดความสมดุลคือ "เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน" และจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเดียว การใช้ทรัพยากรโดยไม่มีขอบเขตจำกัด เกิดการดิ้นรน แข่งขันต่อสู้เอารอดเอาเปรียบ เพื่อความอยู่รอดของตนเอง ปัจจุบัน จึงเกิดปัญหาขึ้นมากมายในสังคมมนุษย์ ครู ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาพลเมืองของประเทศชาติให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขและช่วยพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไปนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมอันดีงาม และยึดมั่นใน ศาสนา ดังคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ทรงตรัสถึงคุณลักษณะของครูที่ดีไว้ 7 ประการ (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2471) คือ ครูต้องประพฤติตนให้เป็นที่รักของศิษย์และบุคคลทั่วไป ยึดมั่นในพรหมวิหารธรรม เว้นอคติทั้งปวง มีความหนักแน่นจิตใจมั่นคง ปฏิบัติตนน่านับถือ ซื่อสัตย์สุจริตอยู่เป็นนิตย์ มีมานะในการตักเตือนสั่งสอนมีความเฉลียวฉลาดในการใช้ถ้อยคำ มีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการถ่ายทอด แนะนำในทางที่ถูกที่ควร ไม่แนะนำในทางที่เลื่อม

2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยม จากการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถภาพที่พึงประสงค์ของครูมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่า สมรรถภาพด้านความรู้ของครูมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหาร มีความเห็นว่า ครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นผู้ที่ผ่านการศึกษาและได้รับความรู้จากสถานศึกษามากพอสมควร และได้มีโอกาสเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนครูอยู่เสมอ แต่ครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการเรียนการสอนโดยตรงมีความเห็นว่า ครูมัธยมศึกษาควรได้รับการพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้เพิ่มขึ้น เพราะครูต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อจะนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมตลอดจนความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ เทพ การะเกด (2535) สรุปได้ว่า ครูต้องมีคุณลักษณะส่วนตัวและการปฏิบัติ ดังนี้ มีบุคลิกภาพดีมีศรัทธาในการอบรมสั่งสอน กระตือรือร้นในการทำงาน เชื้อมั่นในคุณค่าของงาน ดำรงตนอยู่ในที่อันเหมาะสม ปรับปรุงตนเองอยู่เสมอทุกด้าน รอบรู้วิธีทางการทำงาน ศึกษาหาความชำนาญรอบด้าน เป็นผู้นำที่ดี มีจริยธรรมสูง พร้อมสำหรับคำแนะนำและไต่ถามความรู้อยู่เสมอ สนใจการวัดผลและประเมินผลงานของตนเองอยู่เสมอ พร้อมทั้งรับแนวคิดใหม่ ๆ มาใช้ศึกษาเด็กให้เข้าใจลึกซึ้ง ใช้จิตวิทยาในการสอน และใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ต่องานอาชีพ ดังนั้น ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีโอกาสเข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เป็น การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้อย่างต่อเนื่อง

5.5 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะสำหรับคณะกรรมการการสามัญศึกษาจังหวัดและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู มีดังนี้

(1) จากผลการวิจัยที่พบว่า ครูมีสมรรถภาพเรื่องมีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการแนะแนว มีความสามารถเป็นวิทยากรประชุม อบรมสัมมนาทางวิชาการได้ และความสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านนวัตกรรมเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับ ปานกลาง ดังนั้น คณะกรรมการการสามัญศึกษาจังหวัดและผู้บริหารโรงเรียน ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาครู เพื่อส่งเสริมให้ครูมีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ในเรื่องดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

(2) ควรมีการประเมินสมรรถภาพของครู เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถภาพของครูให้ดียิ่งขึ้น และควรกระทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้ครูพัฒนาตนเองและพัฒนางานอยู่เสมอ

(3) ควรส่งเสริมให้ครูได้เข้ารับการอบรม สัมมนา หรือไปทัศนศึกษา ตลอดจนการให้สวัสดิการที่ดีแก่ครู เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ และเป็นขวัญกำลังใจในการพัฒนาตนให้มีสมรรถภาพดียิ่งขึ้น

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

(1) การวิจัยนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น หากมีการวิจัยในแนวเดียวกันต่อไป ควรเพิ่มเติมเครื่องมือสัมภาษณ์ สังเกต เพื่อผลการวิจัยที่ถูกต้องและชัดเจนมากที่สุด

(2) ควรศึกษาถึงความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อพฤติกรรมและสมรรถภาพของครู ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงสมรรถภาพของครูชัดเจนมากยิ่งขึ้น

(3) ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับสมรรถภาพและพฤติกรรมของผู้บริหาร เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาสมรรถภาพของผู้บริหารซึ่งจะทำให้บุคลากรในโรงเรียนและนักเรียนเป็นคนมีคุณภาพของสังคมต่อไป